

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 форијата у банкнотатај заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стаје лист овај дукат царски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ван турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 16.

Предмату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Зему, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају наручбине.

БЕЧКА ПИСМА.

II.

(Свршетак)

Не мање важан чинитељ за народно напредовање и за обезбедити његову будућност јест образованост. О том предмету је већ много и страни говорено. Ја само велим, дајмо и ми ревностно и из сопственог побуђења децу нашу на учење. Плаћајмо боље учитеље, да и они више труда полагају и више знања себи набављати могу. Учимо децу на радиност и на личну независност, да не изгледају на наслеђе и очевину, као Израилићани на ману у пустињи већ да се науче и увере, да сваки поједини своју будућност у својој власти има; и да се она налази у својој вредности и своме понашању. У северној Америци постоји обичај, да отац и самом јединцу сину своме, кад је овај извесну годину навршио и нужну науку себи прибавио и поред оца у послу радио, врата отвори, и с торбицом на леђи у бели свет на пут пусти, без крајцаре једне. Тај пут траје до синовље женидбе. Син сам мора себи стање да оснује. А питаш ли оца, зашто сину не да долара на пут, одговориће ти: „Нећу да вређам синовљеву не зависност.“ Зато нека су нам деца рано одрешена и независна, али то у раду а не у безпослу.

Овде у Бечу налазе се доста Срба, којима је прописан као предмет и верозаконска наука, па морају у томе и класу добити. Шта мислите, од кога уче наши ђаци религију? Од калуђера овдашње православне грчке цркве. Овај је врло врстан и честан свештеник, али ни речце српски не разуме, а немачки једва по где што патуца. Сад можете себи представити, какво то може предавање религије ђацима бити. А то предавање није безилатежно, јер

ђаци плаћају за то. Та за бога, ми имамо народни велики фонд, ми имамо много и много красних фундација других, зар се неби могло отуда један свештеник овде у Бечу једаред за свагда, већ ради поучавања ђака у вероисповеди издржавати. Та нужно би то било и ради исповеди и причешћа код толико много овде живећих Срба. Ја сам уверен, да ће његова светост Патријар, кад чује за ове наше жеље и потребе при познатој његовој ревности за цркву нужне наредбе чинити, како неби морала наша српска деца катихизис и друге верозаконске науке на немачком језику учити.

Пређимо сад на други предмет. Препоручио би нашем свету онај начин рада земљеделског, који сам видео код Пеште и у Италији, па и у Ческој, премда је ова земља доста на северу и кратког лета. После жетве зимњег усева, одма сутра дан, узоре се на пово поље и посеје се оvas. У Италији свагда доспе и сазре истог лета, код Пеште пак сваке суве и лепе јесени. Ако пак не сазре, служи за неизказану зелену храну коњма и марви. У Ческој посеју грашак на оно узорано поље, па не само да лети и у јесен свет има да једе зелена грашка, но под зиму покосе га и краве имају најбољу храну. Желео би и то, да наш свет већма се занима одхрањењем свилених буба. Лепше поднебије од нашег неможе се наћи за ту благословену радњу. Да имам што рећи, препоручио би, да се по градовима у Варадину, Темишвару и Београду свугде по ледипи, по шанчевима, дуд засади, и да се по градовима чрез војнике посаде и чрез апсенике, којих жалобог свагда доста има, свилене бубе негују. Војници би имали за то доба бољу плату, а и војеној благајни било би отуда дохотка. Од највеће користи би то пак било за земљу, што би се војници

у неги свилених буба извештили, и то знање доцне дома донели, и тако би се исто све више ширило. Овде ваља ми и начин споменути, на који се при томе у Италији поступа. Познато је, како се тамо оскудева у земљишту. Зато људи засаде у ораћем пољу линијом од 10 до 10⁰ дудове. Но да ови нису усева својим ладом од штете, и тиме да развитку несметају и не задрже жито да сазре, они крешу дудове, као што ми наше врбе. Пруће однесу кући, и тамо тек лишће скину. Наравно то кресање бива мало по мало по потреби, и то вреди тиме више, што је лист сваке године њежан, јер је с младог прућа скинут. Главне грање крешу се на подобје лозе све за неколико очију дуже се оставе свако пролеће, па тако се умножавају прућа.

У дољном граду Београда ено великог просторија. Тамо пече сунце мозак да распали. Човек добије главобољу само кад лети погледи у ту сахару. Како би ту 600 дудова од користи било по производ свиле, и како би се месеца Јула дало прохотати по њиховом ладу. А у ратно доба не треба посећи, јер дрва чувају. Код Перлеза беше покојни наш витез Стеван Книћанин до крајње страже изишао, коју делише од непријатеља само мост перлески. Непријатељ нас упозна, и отвори ватру из топова на нас. Но ми усправљено као јаблани, пркосећи пуцави, ходасмо сипом. Мало по мало почеше из свију топова огањ бацати, што је не сносно постало. Ја приметим Книћанину, да наше јунаштво те наша смрт никакву корист по општу ствар не би имали у оном тренутку. Наговорим тако Книћанина, те станемо иза једне врбе, мало дебље од нашега тела. Три ђулета из шест фунтовног тспа ударе и заглаве се у врбу, али не пробише.

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. Друштвени састанци, забаве грађана, у неком виду могу бити мерило друштвених одношаја једног места. Као у неком огледалу општина се на тим забавама, какав дух ту влада, какав је укус становника, стање друштвене образованости њихово, и друге подобности. Али пита је најважније, ту се види, да ли је грађанство сложено, да ли га не расцепљују међусобне распре у народном, верозаконском и другом погледу. Одма се види, да ли постоји међу грађанством она хармонија, којој је основ поштовање „свакоме своје.“ Месојеђе је најзгодније годишње доба за такве опаске и зато ћемо ми у краткој прегледу забавне појаве овог месојеђа у нашој вароши прогледати.

Од народних забава има досмо овог месојеђа две: светосавску беседу, што ју приређују сваке године старатељи општинске певачке школе, и прву редовну беседу црквене певачке задруге наше. И за једну и за другу била је реч у овом листу. Ми ћемо само да споменемо, да на исте долазаше доста њих друге народности, те су били учесници у српском весељу. Томе ће се радовати сваки онај, који тежи за слогом и братском љубави у општини, и који у народним особеностима не налази противност, него једнако овлашћене појаве. Ту узajemност опажамо и на концерту, који је овог месојеђа приредило овдашње немачко певачко друштво. И на тој забави видело се уз Немце и Срба и Јевреја.

Оба певачка друштва главни су чиниоци у друштвеном нашем животу. Од две године добили смо и трећи у официрима овде станујућег стрељачког батаљона. Ова господа, која се према грађанству у опште примерно понашају, много принесу за друштвене забаве. Још од божанског поста дају они сваке Суботе у дворани код „анђела“ вечерње забаве, у месојеђу са игранком. У очи поклада, као што смо у прошлом листу споменули, приредише официри једну забаву, која је тако задовољила учеснике, да је морамо још једном споменути.

Осим ових весеља отменијих стајежа било је много других забава за средњу и нижу класу. Било је грађанских и друштвених балова, па и један орачки бал у горњој вароши, да неби било криво ни земљеделицама, који ове године највише узрока имају, веселити се. Ови бало-

ви имадоше за подузимаче не једнаке резултате. Док једни већ пре поноћи не имадоше госте с чим послужити, други изгледаше с брижним оком за гостима, који не долазаше на бал. На грађански бал, који приредио гостионичар код црног орла, свега је четири госта било.

Балова било је и одвише овог месојеђа, али мало сватова, и од тих више код ниже класе, него код грађанског реда. Мање балова и више сватова много боље би било кад би могли бележити.

(Општинско веће 12. о. м.) У Понедељник опет бејаше састанак нашег варошког заступништва под председништвом г. мајора градоначелника. Комунистички адјункт г. Орел водио је протокол. Од магистрата осим четири варошка заступника био је само магистратски саветник г. Петар Петровић. И на овом састанку било је доста општинара.

Први предмет већа бехе тај, што држава зактева да општина да од себе обезвајући документ на 2000 форинти као годишњи прилог општине за издржавање реалне школе у Земуну, и да се тај документ итабулује над месарском пустаром. Кад се у Земуну установила реалка, онда је тадашње општинско заступништво закључило, да од дохотка речене пустаре 2000 форинти сваке године иде на издржавање овог училишта. Онда још није постојала разлика између „провиентфонда“; та разлика је доцније проналазак, услед ког и месарска пустара бехе проглашена за државну имаовину. Пошто је лане највишом милости његовог величанства поменути пустара опет прешла у општинску својину, зактева војено министарство, да се одређених 2000 фор. осигурају сретством итабулације над том пустаром. По дужем дебатовању закључи се, да општина да од себе зактевани документ, но да се војено министарство моли, да оно одустане од зактеване итабулације, почем ће општина речену годишњу квоту из скупних својих доходака намиривати.

Неки Јефта Дамјановић тражи се за овдашњег. Просба му се уважи, јер су изјаве препоручне.

Овдашњи дрвари дадоше на општину молбеницу, у којој ишту, да се одпусти надзиратељ фатова. Не уважи се њихово зактевање, шта више, надзиратељу је наложено најстрожије, да и одсад своју службу врши по дужности, и сваки недостатак у мери да полицији јави. Особито му је наложено, да pazi кад се дрва после истогаривања слажу, да се неби већи број фатова истерао, него што је купљено. Том приликом рече поменути надзиратељ, да он то чини и да од три случаја, за које је јавно, један је полиција само пронашла да има узрока за казну.

Одбор предаје општини контракт за закупце калдрмије. Почем је општина у главноме већ решила тачке контракта, и одбор на том основу само редакцију документа вршити имао, то је по прочитању одобрила елаборат одбором.

Будући није било других предмета за већање, то се протокол закључи. Кад се општинари спремише да се разиђу, устане при варошки заступник г. Константин Петровић и предложи, да општина одустане од свог закључка у обзир на кандидирање, и да предзме избор кандидата на упразњено место

магистратског саветника. Он је свој предлог тиме мотивирао, да ће тај поступак од стране општине високо војено министарство сматрати за акт противности и не благодарности, па то општини замерити, а ми ћемо можда имати скоро нужду, што замолити од високог овог надлежатељства. Овај предлог не буде уважен и не нађе потпоре. Неки општинари приметеше, да општина то већ с обзира на њену част уважити не може.

— Онај човек, именован Дрекслер, кога је српска полиција затворила под сумњом, да је убио аустријског поштанског кавазу Петровића, ономад је под стражом у Земун допраћен, одкуд су га у тежком гвожђу у Грац оправили. Исти је био у последњем рату официр код својеволјачких аустријских стрељаца, и као жандарски стражменштар био је пре тога са крестом за заслуге одликован. — Наша полиција почела је баш лупежима и другим скитницама додијати. Ономад опет је петнаест таквих из вароши протерала.

— Изишла је министарска наредба, услед које ће се месеца Априла о. г. укинути банде код свију стрељачких батаљона и коњаничких регимента. Уједанпут укинуће се 94 војене банде, а толико ваљаних и способних управитеља банде (капелмајстора) биће отпуштено. У први мах мислио би човек, да ће се тиме много уштедети држави. Али у ствари није тако, јер овакова једна војничка банда стрељачка држави није више но до 500 фор. годишње стала; остало намирило се с прилозима официра, и отуда, што су банде заслуживале свирањем. — Још и за другу вест, која многим особама не ће повољна бити, поговара се ово дана. Кажу да ћемо добити гарнизон граничара, јер ће овдашњи стрељачки батаљон идућег месеца оставити нашу варош.

— Из Руме јављају нам: Пре неки дан био је бал у овдашњој једној грађанској кући, на који су били већином официри овде станујуће уланерске регименте позвати. На балу посвађаше се двојица њихових официра, потпоручик М...р и потпоручик М...е, те један другог позове на двобој. Сутрадан отидоше са секундантима на опредељено место, где делише мегдан. Обојица се држаху јуначки, но најпосле надбије лајтнант М...р свога противника, ранећи га љуто преко рамена и преко трбуха. Задате ране доста су тешке.

— Наш дописник из Београда похитао је још прошле недеље да

исправи свој извештај, у којем је јавио да се уредник „Видовдана“ вратио са свога хаџилука и да је помилован, али нам је доцне стигло, те нам измаче са прошлим бројем та немила погрешка. Сада то исправљамо овим јављајући, да се г. М. Поповић још није вратио, а како се поговара, неће се ни вратити. Око „Видовдана“ уз г. Розена још и г. М. Бан полаже труд, а за субвенцију не зна се коме ће пасти у део.

— У званичним новинама изишао је статистични преглед год. 1867. српске престолнице. По том прегледу има у Београду 11 цркви разне вероисповеди, у којима служе 26 свештеника и 9 калуђера. Основних школа 24 са 19 учитеља и 12 учитељки. Гимназије има 2 са 800 ђака и 204 ђака у великој школи. У вишој женској школи има 85 ученица, а богослова 196. Реалку посешћавају 47 њих. Чиновника било је 427. Житеља је било свега

мушких домаћих	11718
„ страних	2029
женских домаћих	7760
„ страних	2205

свега 23.712 душа, које станују у 3049 кућа. Рођено је 743 душе, а умрло је 854. Бракова је било 316. — Читамо у прашкој „Политици“ значајну вест, да српска влада намерава повећи број чешких лекара за српску војску набавити, па је у то име послала чиновника свога у Чешку.

— Неколико поштоватеља лепих вештина у Београду расписује награду од 25 дуката за најлепшу слику. Предмет ваља узети из народне несме кад Страхинић бан надвлађује Алију. Друга најбоља слика добија 10 дуката. Слика треба да је израђена масном бојом на платну, и треба да је велика бар 18 — 24 палаца бечких. Шаље се београдској читаоници и то десет дана пре Ивандана ове године. Уз њу треба послати писмо, у писму име творца јој, а на писму и на слици један исти знак. Кад се издаду награде, слике ће се изиграти на лутрији, па ће се од добивених новаца нова награда расписати. Евала тима поштоватељима лепих вештина. Нека је сретно, и бог би дао, да се једанпут и код нас развије та вештина и помогну наши вештаци!

— 10. о. м. била је у Новом Саду главна скупштина акционара тамошње штедионице. Предмет беше извештај о радњи прошле године. Годишњи промет штедионице показује цифру од 2.071.137 ф. 61 н. Чист

доходак изнеси 25.311 ф. 99 н. од које суме акционерима 13.860 ф. 99 н. долази у име дивиденде, 8437 фор. иду у резервни фонд, а 3014 ф. на добротворне цели. Лањски промет беше са 972.294 ф. 76 н. већи него што је био 1866. године. Досадашњи управитељ г. Гросингер наново је на три године изабран. И одборници већином су стари остали.

— Фонд за свештеничке удовице и сирочад архиђејезе сремске имао је 1867. г. дохотка 5215 ф. 67 н. а трошка 1819 ф. 27 н. Цео фонд има 63.605 ф. 29 н. Има 113 чланова и 22 пензионарке.

— Заступништво града Загреба имало је 6. о. м. седницу, у којој је предрачун за г. 1868. У истој седници одобрило је заступништво да се варошко земљиште на Јелачића тргу у нову улицу прода г. Панграцу за 6060 фор. С друге стране чујемо, да је г. Пантрац купио то земљиште за кнеза Карађорђевића, на којем ће кнез себи двор зидати. Да ће кнез оставити Пешту, и да је наумио од сада у загребу живети, то смоу прошлом броју својим читаоцима јавили.

— Царица Шарлота, мекиканска писала је папи писмо, у којем га моли, да се моли за душу њезиног мужа, цара Максимилијана. Писмо је на талијанском језику и врло је тужно написано, али је врло јасно. По томе се надају, да ће царица скоро оздравити.

— Агенту угарског паропловск. друштва у Бездану, који је ватрени присталац нове вере назаренске, за то га прозвали назаренским владиком, родила је жена сад скоро дете. По назаренској вери не сме свештеник другог закона кретити, чега се агент строго држи. Но тамошњи католички свештеник друкчије је судио. Са местним старешином и два пандура оде свештеник у агентову кућу, по врата од себе, у којој је била породиља, била су закључана, те морадоша довести бравара да отвори врата. Кад они у собу, видоше, где мати у кревету своје чедо обема рукама себи притискује. Бадава бејаху све лепе речи, којима покушаше, да им жена преда дете ради крштења. Најпосле ухвати јој један пандур једну другу другу руку, и тако узеше дете, и крстише га. То чинише ради бога, кога је наука љубав и трпљивост!

— На молбу преузвишеног г. владике Штросмајера дозволиће наскоро в. папа, да се уведе старословенска литурђија у цркву. Папа је већ послао одлуку преко свога Нунција у Бечу, да се устроји одбор од стручних литурђичних књига.

— Познати бугарски метафизичак др. Петар Берон у Паризу оставио је своје имање у вредности до 300.000 ф., да се у Бугарској четири више школе бугарске подигну.

— У Москви изгорела је нова црква калвинске општине. Том приликом погинуше 10 људи, који гасише ватру. Убио их је зид, што се срушио.

— Грчки централни одбор позвао је све кандидеке бегунце, који се налазе у Грчкој, да се врате на Кандију за четрнаест дана, иначе да ће се одрећи њиховим породицама свака помоћ. Одбор с правом осуђује свакога Грка, који има срца, да хладно или са голом симпатијом гледа издалека очајничку борби своје браће.

— Са крита јављају, да је опет био знатан бој. Устанци нападну поћу на Турке, побију и ране моге и освоје им много оружја и муницију. Сутра дан стигне још 3000 Турака у помоћ, али и ови буду побијени и принуђени да се повуку натраг. Кандијотски Турци јако наваљивају да са острва отиду, јер морају много од устанака да пате. Али-паша им то не дозвољава.

— Пишу из Цариграда да је Фуад паша спремио овакав план о реформа: 1) законодавство да буде независно од управе (администрације). Да буду мешовити судови са изабраним судијама и преседником кога ће именовати влада. 2) да буде што је могуће пространија самоуправа у варошима и по селима. Провинцијални зборови да имају право да одобравају рекрутовање, порез, као и узимање пореза. 3) Да буду гувернери и хришћани и турци, — како где има више једних или других. Т. ј. где има више хришћана ту да буде гувернер хришћанин а где има више турака ту да буде гувернер Турчин.

— Један Швајцарац овако описује Тунис, где се он настанио: варош Тунис има још са свим арапски тип. Улице су узане и нечисте. Куће ниске, и са равним кровови-

ма, и немају прозора са сокака тако, да изгледа човеку као да између два зида иде. Била је рђава жетва, па смо имали таку глад, за какву у Европи никад ни чули нису. Хиљадама леже по улицама и деру се, и превијају изнемогли већ, па немогу ни ону пару да узму, што им се удели. Последње четири недеље умирало је сваки дан по 50 — 100 људи од глади, који и нису више људи, него скелети. Било је дана, кад је и 300 умрло. Беј, да би злу помогао колико толико, подигао је један шпитаљ, па ту је сиротиња добијала сваки дан по мало хлеба и зејтина. Хиљадама полете у тај шпитаљ, а како ни сам беј није имао новаца, он се лати једнога сретства, што и поможе. Он је у неке лебове дао арсеника метнути, да би се тако налак начин опростио тих јадника. Приповеда се, да је то беј радио, и да су неколико ноћи једно за другим, стотинама лешина износили из шпитаља. Страни конзули нашли су за добро, да јаве својим силама, како би се стало на пут томе јаду. Арапин који нема хлеба, и нетражи га него лежи по улици, и виче ваздан „алах!“ „алах!“ а за два, три дана однесу га мртва, без да је и покушао, да предупреди стрт. — Ето такво је турско сретство против глади.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Беч, 17. Фебр. (Телегр.) Банат. шеница у Бечу, 88-фунт. прва роба 7.65, у Буру 7.45, тиска шеница 87-фунт. у Бечу 7.05, мадарска 86/87-фунт. 7.25. Кукуруз (транз.) 80-фунт. 3.25, 81-фунт. 3.40. Раж у Бечу, мадарска 80-фунт. 5.25, аустријска 80-фунт. 5.05, 81-фунт. 5.20. Јечам у Бечу аустријски 70-фунт. 3.30, шопронски 72-фунт. 3.60—65. Зоб (транз.) мадарска 44-фунт. 2.06, 50-фунт. 2.30. Промет у шеници 10.000 мерова.

Пешта, 17. Фебр. (Телегр.) С почетка недеље сталне цене и неколико терета од српске робе продато је по 5,95 до 6 фор. Но при концу недеље попустише цене, и данас нуде српско жито по 5.90, али нема купаца. Извештаји из Немачке, да се тамо мање траже, узрок су што се сад слабо пита за срику робу. Данас ове су цене: наполица цолцента до 5.—, јечам 70 фунти по 2.75—80. Зоб се продаје 46/47 фунти 1.80. Кукуруз, готова роба 3.—, за Мај-Јуни 3.50.

Сисак, 17. Фебр. (Телегр.) Што год роба долази одчасти се продаје одчасти иде за Трст. Кукуруз ове је недеље са 15 новчића пао. Жито 86 фунти 6.40., $\frac{3}{4}$ жито 5.10, наполица 4.70, кукуруз 3.20—30, зоб 1.80 ваган. Јечам 70 фунти 2.80.

Шабаци, 17. Фебр. (Телегр.) Довоза прилично. Лошије жито 118, најбоља роба 122, јечам 62—63, зоб 61 гр. Товаре се три шлепа и једна растовача, ова и шлеп са Сисак а два шлепа за Пешту.

Земун. Обрт Земунске штедионице месеца Фебруара п. р. овај је био, по гласу извештаја достављеног нам од управитељства.

А) Новчана радња.

Примање.

Пређашња готовина благајне	Ф.	17073.60
Разни улози	"	17190.—
Уплаћени зајмови	"	13.—
Камате од зајмова	"	204.41
" од меница	"	60.—
" од зајма на залог	"	5.40
Доходак од штампарских ствари продатих	"	8.20
Провизија и писарина	"	82.76
Штемпларина	"	—30
Скупа Ф.		34637.67

Давање.

Зајмови	"	8693.—
Ескомпт. менице	"	4000.—
Зајам на залого	"	360.—
Плата званичницима	"	116.67
Разни трошкови завода	"	110.—
Набавка рази. намештаја	"	251.75
Разни издатци	"	5.40
Готовина у благајни	"	21100.85
Скупа Ф.		34637.67

Б) Радња е документима месеца Јануара и Фебруара.

Примање.

Ескомптиране менице	Ф.	4000.—
Приватне обвезнице		
1. оделења А)	"	11693.—
2. оделења Б)	"	2000.—
Разни залози	"	2982.65

Земун, 17. Фебр. И ове недеље приличан беше промет са раном, према су првих дана довози слаби били, но у другој половини бејашу издашњији, и све што је донешено добро се продало. Ове су цене: Наполица 4.40—50, јечму 3. ф. до 3.10, зоби (врхом) 2.30 меров. Кукуруз 100 ока 7 фор. Товари се један шлеп. Један овдашњи трговац покуповао сав јечам по 3.10 меров, што се год налазио у рукама овдашњих шпекуланта.

Панчево, 16. Фебр. С почетка недеље било је мало довоза по последњих дана било их је више. Цена жити по квалитету 5.40—70, $\frac{3}{4}$ жити 4.20, наполица 3.50—60, јечму 2 ф., зоби 1.60, кукурузу 2.70 в.

Београд, 17. Фебр. (о. д.) О трговини с продуктима нема се ништа јавити. Нити има промене у ценама, нити је било промета у тој струци. Цене рани сталне су при свем том, што по горњим местима попуштају. Још су овде мало боље него што беху прошле недеље. Неки ишту и до 130 гр. за жито на лађу донешено. Више малих партија продето је по 125—126 гр. од магаче. И јечам се држи у цени, плаћају га по 64—65 гр., а зоб 63 гр. Ова ће роба по свој прилици мало скочити услед вести из Трета.

Земун, Услед налога војеног министарства, који иште извештај о напредовању овде устројеног економичког завода, позове славни магистрат знатни број особа, да се тек о устројство тога друштва посаветује. Но тај позив нашао је слаб одзива, јер јуче после подне у три сата једва се десет особа у двори магистратској скупило. Госп. градоначелник председавао, а присуствоваше господа потпретседник, перовођа, и први варошки заступник. Г. варошки управитељ прочитао је налог војеног министарства, из којег видисмо радосно, да њему напредак тих завода на срцу лежи, и да је жељно ове потпомагати. После дужег већања закључи скупштина, да се радња тог завода за сад само на земљеделству сродне струке ограничи, и у томе смислу да штатути по начину правила других земљеделских друштва један пододбор изради. На ту цел, нека сл. магистрат набави од загребачког, гратског и бечког друштва дотична правила. Још закључе, ако се жели да то друштво повољно ради, треба подићи газдинску кућу за углед, за коју би најзгоднији био један део контумацког простора. Зато се пододбору изда налог, да у том смислу прошњу на војено министарство овдашњем магистрату поднесе. За чланове одбора избрани су гг. Волф, М. Кеглић, М. Стојановић, Радеј, М. Ивић. А за шестог члана тога пододбора предложи г. први варошки заступник К. Петровић г. Пијуса Шерера из Францстала. Но скупштина тај предлог неважи, већ избере г. Ђорђа плем. Спирту. М. И.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Ф е б р у а р а						
Дукат цесарски	5 59	5 58 ⁵ / ₁₀	5 59	5 59 ⁵ / ₁₀	5 59	5 60 ⁵ / ₁₀
Сребро	114 65	114 25	114 50	114 50	114 58	114 75
5 ⁰ / ₁₀ металици	58 75	59 20	58 90	58 85	58 40	58 15
Овн с кам. мај — новем.	59 40	59 55	59 30	59 40	58 70	58 60
5 ⁰ / ₁₀ народни зајам	66 70	66 60	66 50	66 40	65 80	65 70
Акције народне банке	710 —	718 —	717 —	718 —	713 —	707 —
„ кред. завода	193 80	191 70	191 20	191 30	188 80	187 40
Лозови 1860. године	85 —	85 50	85 —	84 90	83 40	82 40
Лондон	116 65	116 45	116 65	116 80	116 80	117 05

Пловидба местне лађе до 20. Марта.

Из Земунa у Београд, у 7 сахата у јутру
 Из Београда у Земун, у 7 и по сахата у јутру
 Из Земунa у Београд и Папчево, у 8 сахата у јутру и у
 12 и по сахата по подне
 Из Папчева у Београд и Земун, у 10 сахата пре, и у 2 и
 по сахата после подне.
 Из Земунa у Београд, у 5 сахата после подне.
 Из Београда у Земун, у 5 и по сахата после подне.

Пловидба пароброда на Дунаву, Сави и Тиси.

Од Земунa до Пеште : Понедељником, Среде и Петком у 3
 сата пред зором.
 Од Земунa до Оршаве. Галца Цариграда : Петком, по дола-
 ску пештанске лађе.
 Од Земунa до Сиска : Петком у јутру.
 Од Земунa до Сегедина : Недељом у подне.

ОПШТА РУБРИКА*).

Господине уредниче!

Молим вас, ставите ово неколико редака на српском језику у поштовани ваш лист општег знања ради.

Ја сам се са фамилијом при последњој беседи овдашње сл. српске певачке задруге мало с доласком својим задоцнио. Кад сам ступио у салу, ова је била пуна и сва места заузета тако, да би морале жена и кћи стојећи беседу слушати, да није господин ђенерал Витез од Вагнера пас опазио, и љубазно своје и свога адјутанта место мојој жени и кћери уступио.

Ја налазим да је у реду, да за оваково учтиво и човекољубно понашање ове господе према особама трговачког реда јавно своју благодарност изјавим.

У Земуну, 15. Фебруара 1868.

Јозеф А. Русо,
банкер.

Господине!

Чујем, да писмо које се вама пише, читају и у Бечу, те се човек може од њих надати вајде. Ево вам и од мене једно писмо, и жалба, што ми је много које шта додијало.

Ја сам човек мајстор, радим са два три калфе. Седим у својој кући, која је нешто и под дугом. Плаћам до 60 форинти порције, толико и интереса. Читам по кад кад „видовдан“, а у јесени раним се са козаре. Из тих новина могу сам разумети, шта је цивилизована држава, т. ј. да у такима постоји добра управа. Читао сам ту и то, да је мој некадашњи руфетлија, а сад велики

господин Цонзен, рекао, да добра управа води бригу о сигурности живота и имања грађана, и да у ове се броје и мајстори, премда их неки успоређују фукари. Још вели „видовдан“, да су и знатна порција и дугови знак цивилизоване државе. Судећи по суми порције, коју плаћам и што плаћам на дуг интерес, живим у цивилизованој држави. Кад је то истина што рекох, но не оно о фукари — онда се морам жалити, што ме скоро сваког понедељника похорају, а никоме ни мукајет. Јер како је грађанин кривицом других у имању хотимице општећен, вели „видовдан“, нека је форма харања. — Дакле је харање, кад калфе тумарају по бирцузима, којих има доста у Земуну, где се свеће никада не угасе, а ја их плаћам, да раде занат. Но како ће радити дању, кад ноћу пију. То је голема штета по занатлију. Зашто допустити власт, да калфе сву ноћ могу тумарати по бирцузима, и зашто има ових сву ноћ отворени? Мој бивши руфетлија а сад велики господин вели, све ја то наводим по „видовдану“, да за калфе после десет сахата ноћи не треба да су бирцузи отворени. То би исто рекла и нека велика господа, кад би постали моје руфетлије.

Један мајстор човек,
који се не би радо бројао
у фукару.

ПРОСТРАН КВАРТИР.

У кући покојног Јована Мајера, до београдске капије бр. 171., даје се од 19. Марта о. г. на дуже време квартир под кирију, у коме сад г. Фајт седи. Квартир се састоји из више соба, кујне, дрваре, тавана и пр. Ко жели узети га, нека се обрати на подписаног услова ради.

У Земуну, 8. Јануара 1868.

М. Ивић.

У КУЋИ СТЕФ ЈОКСИМОВИЋА

(некад Хенгетеровој)

у Бежанијском сокаку

налазе се два квартира, који се издају под кирију, један од 2 собе, кујне, шпајза, дрваре и пр., други опет од 2 собе, кујне и пр. осим шпајза. У истој кући даје се и онај

ДУЋАН НА БОШКУ под кирију. Који хоће један или други узети, нека се изволи услова ради обратити на газду од куће.

J. SQUEAER & COMP.

кемичка фабрика од лекова у Вашингтону у Америци,

препоручују сваком болујућем од жуте и друге феле грознице, свој лек, којим ће се сваки за три дана од тих грозница излечити, само ако пази на диет. Уз сваку флашицу има настављење, које казује, како га ваља узимати. Добити се може у Земуну код поелистичара Стефана Шула, у кога се налази уједно и стовариште за Србију. Цена је флашици 40 новч. или 5 гроша.

Wohnung zu vermietthen.

Im Hause des verstorbenen Johann Mayer, beim Belgrader Thore No. 171, ist die vom Herrn Hafencapitän Feith bisher benützte Wohnung, bestehend aus mehreren schönen Zimmern, Küche, Holzlage, Boden etc., vom 1. April d. J. angefangen auf längere Zeit zu vermietthen. Wer dieselbe zu mietthen und die Bedingungen zu erfahren wünscht, wolle sich an den Befertigten wenden.

M. Ivić.

* Уредништво не одговара за чланке, који се печатају под овој рубриком.

СУДБИНА И ЦАРСКА КРУНА.

Други део.

4. Растанак.

Поноћ је давно прошла. Кроз густе облаке пустио је месец бледе зраке, да виде све шта у ноћи бива. Светлост је пала на једнога официра, што до грла умотан пред једном кућом стајаше. Непостаја дуго, момак му доведе коња. Он седе на њега и оде улицом, а пре тога погледа још на осветљен прозор, на којем једна женска стајаше.

Тек што је у другу улицу замакао, дође нека непозната слика и уђе у кућу.

— Хвала богу, те је отишао. Већ сам хтела пасти од немира, проговори она женска на прозору, кад је видела странца и затвори прозор. Шта би било, да се он и Патоније овде сукобио!

Затим седне на софу. Била је веома лепа. Да занесе човека једним погледом. Са бледога лица могаше се многа боља и тајна читати, па то је још дражјом чињаше.

Из асталчића, што пред њом стајаше узде неку слику и дуго је гледаше с неописаном чежњом.

На вратима се зачу куцање. Она брже пољуби слику и сакрије у недра.

— Слободно!

Врата се отворише, и унутра ступи онај странац. То је био устанички вођ — Патоније. Огртач и ињшир оставио је на пољу, и само је имао сабљу о бедрима.

Она устане и пође неколико корака пред њега и поздрави га.

Небојте се, милостива, што вас први пут на овако оружан посетавам.

— Изволите сести. Давно се невидесмо, мислим, има већ годину дана.

— А мени се чини да много више има.

— Биће ваљда због тога, што сте непрестано по стану? примети она умиљато.

— Хвала вам, што ми то поменисте, због чега вас овако у невреме и посетих. Висте ваљда примили моје писмо.

— Мислите оно, што ми је гласоноша из Оаксуце донео? запита госпођа играјући се са својом марамом да се не би сукобила с погледом његовим.

— Јесте. Тамо вас молих за последњи састанак и — растанак и рекох . . .

— Рекосте оно, због чега вас још и сада сажаљевам, прекине му реч. Јер или су оне речи за жену измишљене, или сте ви у онај мах, када их писасте сами себе варали.

— Госпођо!

— Зацело. Ја вам морам истину казати, јер сте то и сами захтевали. Сетите се, драги пријатељу, наше прошлости, па ћете се од сваке варљиве наде излечити, ако вам та несрећна страст није још сасвим памет помрачила.

— Никада се нећу излечити, ван ако ми ви сами ту наду непотрете.

— Ви захтевате од мене нешто, што вам ја нећу да учиним, јер сам уверена, да ми то не би никада могли заборавити.

— Ја поштујем сваку искреност, особито још кад видим, да ми она решава оно, што ме је још до пре неколико тренутака пакленим мукама мучило.

— Чудна сте створења ви људи. Видите ма какво девојче, и одмах нисте господари самих себе, не владате више собом, и не питате за њезин чин, сталез, за њезино име, прошлост, нарав и срце, него лутате за њом, нескидате очију с ње, док невидите, да сте преварени, или док уморени не клонете.

— Верујте ми, за мене нема завесе, која сваком другом покрива очи.

— Како!? запита га госпођа, побледи као крпа, и погледи му зачуђено чисто неверујући у очи.

— Шта, зар сте ви, војвоткињо Моцт . . . са свим заборавили на Коронинога пријатеља? Зар се бароница Шенфалд несећа више своје сретне игре у Хамбургу? Зар ми дона Хедвига Тилман још никако није опростила моју нерасудност?

Госпођа се појављивала под тима трима именима на различним местима у своје бурном и раскашаном животу, па то јој је сада Патоније спомено, коме је то све познато било.

— Страхота! уздана војвоткиња, да се једва чуло, а ђенерал стајаше, као окамењен, јер се није надао, да ће му речи толики бол проузроковати, па чекаше да се разговор о другом чему поведе.

— Милостива војвоткињо, опростите, нисам вас хтео вређати. А би л' ви и могли мислити то од мене, који сам вас на два краја света увек у успомени чувао, па и сада ево дошао, да преломите штап над срећом, над животом мојим, да чујем, има ли изгледа, да ћете бити — моја! Не замерите мојим речима, јер ја што

тражим, није жена, него — срце женино.

— За бога ђенерале, не лажите! само сад нелажите, где једном речцом једва зарасле ране позледисте, проговори војвоткиња недужући очију. И ако можете, неговорите о мени и о вашим осећајима, с којим се, као са благим отровом упропашћујете.

— Не, то немогу, па сам бог да дође, да ме моли. Доста беше неизвесности, која ме умори, и страсти, која ме умори. Та мислите ли ви, да је моје осећање и моја љубав онаква, као оних људи, што се у ма какву просту жену заљубе? О, да су грехови и преступи целога човечанства на вама, да вас милиони клетава узастопце гоне, ја бих вас опет љубио — јер вам се дивим. Ви сте чудни, ви нисте обична жена као друге што су, ви сами ломите штап над собом, што нико још учинио није. На уснама вашим почива пркос целога свету, а у очима љубав силна, њежна, болна. Ви називате љубав моју „најређим, најдражјим добром.“ Мојим добром! О, па хоћете ли допустити, да поклоним то добро жени, којој ја хоћу. Немојте мислити да вас непознајем добро. Све знам, али знам и то, колико од свега тога припада вашем карактеру, а колико околности. Па и када неби ништа знао, и ништа вам не би казао, до једино, да вас љубим, и да вам све моје, будућност и мој живот дајем, зар би ме ви отисли од себе? Ох, прогледајте и последњи кутић нашега срца, па ће те наћи, одакле још љубав побегла није! Поверујте још један пут верности мушкој и истини, заборавите неверство онога неосетљивог странца, а пружите руку часноме војнику и пођите с њим пред олтар. Немојте мислити, да ћу се икада покајати за тај корак, или да је за вас доцне, да га учините . . .

Војвоткиња је покрила растужено лице своје рукама, а ђенерал је у највећој ватри и страсти клечао пред њом и обасипао јој малу, белу ручицу са врелим пољубцима. Затим се диже, седе полако крај ње, наслони главу на њезино раме, и почне јој тихо говорити једну песму пуну неописане њежњости и љубавне ватре.

Патоније ућута, и гледаше преблажен и радостан као дете у њезине плаве очи, које му небо отвараху.

Али један тренутак и све прође. Војвоткиња плану на једанпут.

— Сажаљевам вас ђенерале. Да је каква девојка могла би сад и плакати свама, али ја вам се само могу смејати.

— Али због смеха вашег, ја ћу полудити.

— А зар нисте већ сада луди. Зар има веће лудости чекати од жене, која мрзи живот, оно што само девојче може дати, изгледати на слатке пољупце с оних усана, које ваздан проклињу све, што људи љубављу, верношћу и вером зову? Идите, ђенерале! јед' те да сте се сада само шалили, јер ако нисте, онда сам се ја опет јако преварила у вама.

— Чисто би сам желео, да ви имате право, одговори Патоније горко. Још ми је једно само жао, што сам морао тражити памети код жене.

— А што се ви зато ердите? запита га војвоткиња благо и погледи га са својим великим лепим плавим очима тако умиљато, да је Патоније једва утајио збуњеност своју. Ево ћу, настави она, поделити с вама моје драгоцене благо, моје скупо купљено искуство.

Ја и сада не могу одустати од моје основане предрасуде против људи, али опет, морам признати, ви ми привлачите не обично јако пажњу моју.

Ви се смешите! Али ако држите, да је то само углађени комплимент, или да с тиме противсловим мојим пређашњим речима, онда се јако варате, јер не допадате се ви мени, наго ваш карактер. Приповеди ћу вам сада цео живот мој, а то не с тога да побудим и распалим у вама још јачу наклоност према мени, него да видите како се варате у мени, да вам отворим очи.

Ви ме познајете под различним именима. Знате ме као војвоткињу од Монт р као бароницу Шенфелд и као Хедвигу Тилман. Па и ако сваки само једно име има, опет вас за то нисам преварила јер прво је име мојега мужа, друго је моје матере а треће оца мојега.

У Антверпену сам се радила, и као што сте могли познати немачки ми је језик материн. Отац ми је био један од првих банкера; мати ми је била кћи једне немачке племићке породице. На путу се упознаше и узеше. За мене се неучинише у ничем заслужни, до једино тиме, што су ме — родили.

Као што сам доцније чула па и по слици њезиној, коју имам, виде-ла, била је моја мати лепа, духовита жена, али неосетљива. Само један пут у недељи, недељом у вече

запитала је она за ме васпитатељку моју.

По томе се већ могло видети, шта ће бити. Одрасла сам, али без срца без осећања, све по голој форми. Мој је отац имао само једнога идола — своје црне, у кожу повезане књиге, моја мати богато облачење и китење и — свога љубавника, а ја — ја сам имала самоћу и књиге. Па и то двоје, што је многе бар од лењости сачувало а неке и великим људима направило, беше за мене само нов отров, јер у незнању добијала сам само рђаве књиге, што ми је васпитатељка доносила, или што сам сама с метериног стола узимала, па то је срце и осећање младога девојчета за рано отровало, још онда, кад сам свет само по имену знала.

Бејаш већа. Послаше ме у иштитут. После четир године вратих се онаква, каква сам и отишла.

Ступих у осамнаесту годину. Млада, лепа, богата — то је, штоно кажу, „еспап, који се тражи.“ Почех ићи у друштва, почех и путовати са љујаком мојим. Наумисмо, да идемо у Шотеку, Инглеску, Белгију, Немачку, Француску и Швајцарску.

Као бескрајна панорама синую је предамном свет са свима дражима својима. Друштва ми се клањаху, људи ме облетаху. Лудо девојче беше својом сјајношћу усхићено, занесено, побеђено.

У Брислу се нађем са једним емигрантом другог царства, са војводом од М р; био је стари пријатељ ујака мојега, а било му је шездесет година. Био је блед и сед као овца, имао је њежне, мале ручице и благе, грахорасте очи.

Кад сам га први пут ерела, гласно сам се смејала. Тога је у први мах увредило, после ме је опет заволео, и свуда ја за мном ишао.

Бејаш се већ навикла на ласкање и лагања младих људи, па ми је то већ и несносно било, с тога ми се стари кавалер све више допадале са својим досеткама и поношањем. Све сам му се више допадала, што смо дуже заједно били.

Кренемо се у Немачку, родбини моје матере. Он је за нама ишао. Пођемо у Фиоренцију и Женеу — и тамо смо га нашли. Одосмо у Париз, а он ни ту неизостаде. Свуда је за мном ишао, али је већ био малаксао. Ту је мало постајао да се одмори, а одмах за тим отишао мојим родитељима, да ме проси.

Нисам знала од колике је важномети тај корак, и каквих после-

дица може имати, па сам то оставила мојим родитељима, да они суде и нареду како они знаду. Мој отац стари новчани аристократа, дрхтао је од такве сујетне лудости кад је помислио, шта ће му ћерка бити ако пође за тога старца, а така ми је и мати била, те они само ускорише ту прилику.

Али већ после неколико дана пробудила сам се, видеда сам ужасну јаву, осетила сам мој несретни проложај у мршавом загрљају немоћнога старца. Само света ради, и ради имена мојих родитеља морала сам угушивати жудњу за уживањем, премда сам дрхтала за будућношћу својом све више, што год сам јаче осећала несрећу положају мога.

Женица од деветнаест година уз шездесетогодишњег мужа то је најлепша прилика „штудерима.“ Ту муж добије сијасет пријатеља, а жена без броја заштитника

И ја сам имала покор на својом кораку таквих верних душа. Данас сам једне љутито одбила, сутра су их већ нови заменили. Дуго се опирах, најпосле пођох примером стотинама мојих сестара. Све више заборавах на дужност моју према мужу моме, и све више осећаш у себи распаљане страсти и жеђ за уживањем. Бијаш скоро већ луда.

И подлегох.

Међу многим удворањима беше неки Карло, син једнога банкера из Марсеља. Он није био тако леп, па ни умиљат као други. Било је међу њима и одважнији и духовитији, који се трудише да понизе једну жену, да се наслађавају у срамоти њезиној, али он ме је нашао у тренутку слабости моје, и ја му више обећаш, него што би жена, која мужа има, смела обећати.

Дуго сам се борила између дужности и страсти моје, док најпосле непопустих наваљивању његову, и ја урочим с њиме — састанак.

Овome је следовао одмах и други, али даље већ нисам смела тера-ти, јер је почео муж мој сумњати, или је већ и знао о свему. Познала сам срам и срамне последице тога корака, па сам писала Карлу, да престаје од тога часа сваки сношај међу нама, и да ми више не долази.

Он беше на то као бесан. Тешко му паде, кад помисли, да г'би већ добивену победу. И одмах, тако око поноћи, дође у наш двор, јурне у моју собу, и затвори врата за собом.

Страшан је био то призор.

Беснило његово не знајаше гра-

нице, и захтевао је од мене, кад сам га ја одбијала, да заборавим на сваку срамоту и женску осетљивост.

Ја сам викала послужитеље. То му је био мој одговор.

Но Карло збаци сада образину, и покуша насиљем оно задобити, што није могао измолити.

Очајна се борба отпоче. И скоро да он победи, кад се наједан пут глас војводе — мужа мога — зачу. Карло се скамени.

— Отворите! загрми опет. Карло подло скочи кроз прозор. Војвода развали врата и уђе. Кроз прозор видео је Карла, како бега улицом. Био је бесомучан.

Код њега у соби седеше још два кавалера. Он их дозове и против воље њихове, да буду сведоци.

Шта ми је ту све читао, не могу вам казати. Срце ми је раздирао. Од стида и гњева хтела сам пасти у несвест, хтела сам полудити.

За тим се окрене и оде. Ја останем сама сва у сузама. Мислила сам, штаћу сад! Он ће ме оставити, друштво ће ме презрети, никуд нисам пристала. Да се вратим кући мојој, родитељи би ме отерали. Смислим, да одем једној пријатељици својој у Немачку Бароници Х.

Хладно ме је примила. Оставими њу и одем с грофом Левенштајном у Хамбург, где је он акционар играчке банке био.

Ту сте ме и ви, ђенерале познали под именом „бароница од Шенфелд.“

Господине! Не мојте искати, да вам даље причам. Јер сад долази читав низ грехова блуднога живота. Једини ми је мелем био у томе горком животу, што сам увек била мученица, увек преварена. Нигде није било моје кривице.

Могу вам још само казати, да сам се у Мехики састала с Карлом који је узрок свега страдања мога. Он је опет облетао око мене, шта није чинио, да се измири са мном, али ја сам га свагда презирала.

Наједан пут се пронесе глас, да је Карла нестало. Из писама заоставних видело се, да је пао у неком двобоју.

Имање своје од преко 60.000 долара оставио је — мени.

Пре него што сам се кренула у Вашингтон питао ме је Ромеро били се хтела примити политичке мисије на различне личности, јер велико је лепушкати женскињама лак-

ше и отворенији су јој путеви, него најбољем политичком агенту. Ја се примим.

Ево вам, ђенерале слике мога прошлога живота. Па сада судите можели она женска још љубити и срећи веровати, која се родила у богатству, којој је створено, што је зажелела, која је војвотску круну на глави својој носила, па је најпосле сњомеј за кратко време од пет година, свачија страст владала.

Јест, ђенерале! Одустаните стога од намере ваше, и задовољите се са искреним пријатељством мојим, и ви ће сретно и мирно дочекати будућност вашу.

— Хоћете ли слепца да научити гледати? запита ђенерал. Заман мука. Ја сам нећу силом да угушјем осећање своје према вама, који сте без ваше кривице страдали. А јако се варате и жао ми је, ако мислите, да је болест тиме излечена, што се за њу не може мелема наћи.

Ђенерал устане, и узме шешир свој.

Немилу расположење обузе обоје. Војвоткиња је видела, да треба да поврати мир човеку и да га не вара.

— Морали дакле бити то, запита ђенерал и стиште јој руку, од чега сам толико зебао? морамо ли се растати?

Она му хтеде одговорити, али у исти мах зачује на пољу лупу и звеку оружја. Брзо скочи и забрави врата.

— Ђенерале, ви сте изгубљени! То су царски војници! Бежите, ако бога знате! Бежите у другу собу!

Силна лупа на вратима и мушки глас зачу се.

Ђенерал пољуби војвоткињу још један пут понда скочи у другу собу и забрави врата, а она међу тим отвори она друга врата, где војници лупаху.

Унутра ступи један официр у црвеној униформи, а за њим још неколико војника. У исти мах зачу се и глас од једно дванеест пушака, и подиже се велика граја, а одмах за тим све се у тиша.

— Госпођо, проговори официр, ако се та пуцњава тиче тога бегунца, па је промашен ви ће те за њ одговарати.

(Наставиће се.)

ЖУЧ.

(Свршетак.)

— Ето, чим се угасе вењери, ја ћу тако слетити као тица, нико не-

ће ни опазити, како ћу слетити, говораше он и љуљајући лествице својом снагом, певаше неку песму. Глас бијаше страховит, диваљ. Ја се сетих, да је луд и осменух се јер и мене зваше лудом. Тренутци су пролазили, нико не прострљ своју кабаницу онде, где би могао пасти несретник; нико се неодважи, да се успне на лествицу и жртвујући себе да спасе ближњег.

Век милостивих самарјана и великих јунака прошао је . . . Бијаше тренут кад хтедо да се попнем горе својим старим ногама, али то беше само тренут. „А да л' му је потребан живот? помислим. Или да развеселим риту и да се скрхам сњим заједно? Не, још хоћу да гледам људе, да задовољим злобу, па нек пропадне његов млађани живот, кад му није од вајде! Ми смо сви туђини, нека гину, нек се пате, нек проклињу људи, — ми ћемо бити мирни, док се неотакне патња и до нас. . .“

Међутим светина се навикла већ новом догађају и почела се шалити и смејати као да се непознати преселио у вечни живот на врх лествица.

— Ено ти младожење! викне, смејући се неки ћирица, девојци, која изиђе из куће показујући горе.

— Она дигне главу да види, а у тај мах зачу се у ваздуху лагана, цепајући јаук и к ногама девојчиним паде човечиј труп. Никад, никад нећу заборавити онај страшни, мукли звук . . . Погледам на тело, глава се још трзала у смртним мукама, крв је цурила потоком на средину улице . . . Може бити да вам је то био занапа, можда вам је брат, син? Па каменишите ме зато, што га нисам спасао! Каменишите и ону гомилу што је гледала три сахата онде самном заједно! Нечовечна гомила! Данас није спасла овог несретника, сутра неће другог. Видите је сваки дан где беспоселено зија, како људи у смртним мукама, слушате у тим тренутцима њене зверске, бесдушне шале . . . Удрите је камењем! Шта се бојите? . . . Ви ме ужасно гледате, узваљујем се у наслоњаче, чини вам се да ме је онај човек попрекао крвљу . . . Па се што и ако сам страпан, онда одлазите, одлазите и спавајте, ја сам изпричао причу, поклатио сам вам је, више ми нетребате . . . Сад ће те сладко заспати . . .

Превео

С. Поштениковић.